In lumea Faraonilor

de OLGA GRECEANU

VII

Muzeul din Cairo

Prima vizită în Cairo o fac la muzeu.

Dacă în ziua de 11 Februarie 1821, nu s'ar fi născut în Franța, la Boulogne sur-mer, August Mariette, azi n'ar fi un muzeu în Cairo. statui și pietre ar dormi încă în fundul pământului sub plapuma de nisip.

In grădină — cum se și cădea — e statuia și mormântul acestui savant francez. Pe piedestal două cuvinte: „Egiptul recunoscător".

Intrăm.

Abia am făcut câțiva pași în jurul câtorva faraoni de piatră, ce se uită peste capul meu, departe, dincolo de zidurile muzeului, că mi-am și dat seama, că nu voi înțelege nimic din măreția acestor statui, dacă nu voi încerca să uit că sunt un om de azi.

La ce mi-ar folosi să privesc aceste chipuri împietrite, dacă între ele și mine nici o prietenie nu e posibilă, nici o înțelegere de spirit, nici un schimb de păreri, nici o căldură, nici un entuziasm?

Imi trebuie o inimă păgână, o inimă care n'a bătut încă pentru pruncul născut la Bethleem, dar care dusă îndărăt cu mii de ani, va încerca să bată pentru ei toți: pentru faraoni, pentru marii preoți, pentru scribi și pentru crocodili, pentru pasărea Ibis și pentru boul Apis.

Trecând pragul Muzeului, duc cu mine emoția de a intra în taina celei mai vechi lumi de pe pământ. Dar numai emoția istorică nu ajunge. Trebuie și entuziasmul. Fără entuziasm, ori ce pas al nostru e fără folos. Știu de mult că tot ce faci în lume, trebuie să faci cu entuziasm, chiar cu un fel de furie fericită, cu exaltare, cu pasiune, cu înțelegere, cu convingere, că ce faci tu, altul n'ar putea să facă.

Când un subiect nu reușește să mă entuziasmeze, mă las de el. Inseamnă că ochii nu merg mână în mână cu sufletul; și atunci, la ce 'bun?

De cum trec pragul muzeului, încerc să înțeleg ca ei. Ca ei vreau să descopăr acțiunea divinităților ce ei, toți egiptienii de acum câteva mii de ani, au adorat. Incep să uit lumea mea europeană, bisericile mele cu turla rotundă și crucea pe vârf, noțiunile mele de știință zoologică ca să cred ce-mi spun ei, că Soarele e A-Tot-Puternic, că respingătorul șacal care mănâncă cadavrele câinilor e protectorul morților, că Boul Apis dă după voia lui belșug spicelor de gâu, că Zeul Be, cu capul de leu, veghează să ne fie somnul liniștit, că Hathor cu cap de vacă seamănă iubire între oameni, iar Thot îndeamnă pe scribi să scrie adevăruri, că Zeița Teneret cu chip de hipopotam e invocată de mame pentru clipa nașterii lor, că în fine toate aceste statui de marmoră cu capete de gândaci, de șerpi, de păsări, de pisici, de capre, de oi, de șoimi, chiar de maimuțe, țin toată puterea în mâinile lor și că lor trebuie să te închini, să te rogi și să le sacrifici averi, muncă, vieți de om și vieți de animale.

Dacă mă uit la Zeul Oziris, și dacă n'am să'mi impun să simt în fața lui teamă, frică, respect, n'am să înțeleg niciodată de ce e arătat ca o masă compactă de marmoră, cu mișcări încătușate, cu atitudine dreaptă, împietrită și nepăsătoare. Dacă însă mă opresc în fața lui, convinsă de puterea ce are încă de a-mi face un bine sau un rău, de a-mi duce sufletul în Rai sau în Iad, de a-mi cântări faptele pe talerul unei balanțe și după judecata lui să facă să atârne relele mele ca un fulg sau ca un bolovan, atunci de sigur, înțeleg expresia feței lui nemișcată, adaptată unei ținute religioase, expresie de veșnicie, de grandoare, de superioritate. Stă în picioare, ca o linie verticală, cu pieptul în afară, cu gâtul întins, cu buzele strânse, cu mâinile libere, dar făcute pumn. Simți bine, că nimeni niciodată nu va avea putere să-l facă să-și schimbe înfățișarea. In dauna vieții, Oziris nu-ți sugeră posibilități de viață organică, dar îți sugeră o veșnică și aceeași viață morală, în care trebue să crezi. Dar nu numai Oziris are aci în muzeu o astfel de figură gravă, stabilă, nemișcată. Toate statuile sunt ca el, purificate de orice pasiune. Toate. Din aceste mii și mii de oameni, nu văd unul care să se agite, să strige, să fugă, să cadă, să lovească, să se aplece, să se ridice, să țipe, să plângă, să râdă. Unul cu altul nu se lovesc, nu se prind în brațe, nu se iau la întrecere. Nici o animație, nici un tumult. Din potrivă din fiecare din aceste statui se degajează o atmosferă de Templu, de altar și nu numai din statuile zeilor, dar și din ale faraonilor și a slujitorilor. Și ei au suferit în viață, și ei au muncit, au iubit, au fost înșelați, învinși sau bolnavi, dar la nici unul nu e arătată pasiunea ce l-a agitat cândva. Orice agitație e stăpânită, e înăbușită, e înlăturată. Nouă ne apar ca niște ființe pure, inocente, ca niște simboluri. ca niște oameni intrați în secretele Zeilor, a Tot știutori, dar muți, nepăsători față de cei ce n'au trăit odată cu ei și pe lângă ei, hotărîți în păstrarea tutulor tainelor, hotărîți să tacă și să vegheze mai departe.

Niciodată unul din ei nu va mișca buzele, nu va îndoi genunchii, nu va pleca capul, nu va deschleșta fălcile, nu va desface pumnii. Peste toată omenirea albă de aci, albă și împietrită, s'a coborît *veșnicia*, în care ei credeau cu toată puterea sufletului lor tânăr

Veșnicia. Iată ce e sculptat aci în muzeu. M'am înșelat când am spus că sunt figuri omenești de Regi sau de Zei. Ei au fost doar pretexte de forme. Aci, în cursul celor 5 000 de ani de durată, indiferent de cel ce era Faraonul Egiptului sau conducătorul atelierului, nu s'a sculptat decât acelaș și mereu acelaș lucru. *Veșnicia*, ca cel mai divin subiect, cel mai grandios sentiment, cel mai mângâetor eveniment al vieții omenești.

Au vrut, au urmărit, au trebuit să reprezinte *veșnicia*. Deaceea toată lumea stă împietrită, stă stă drept, stă în picioare, pentrucă numai linia verticală dă ideea

Statuia Regelui Kafra

de imobilitate, de veșnicie. Au construit morminte gigantice, în formă de Piramide, ca să dureze veșnic. Au ridicat Temple cu ziduri înclinate, ca să reziste veșnic. Au sculptat coloane masive ca să ție și ele veșnic. Au îmbălsămat cadavrele, ca și ele să dureze veșnic închise în mormânt. Se sculptează și se pictează pereții templelor și mormintelor cu scene din viața celui mort, ca să rămâie veșnică amintirea lui. Se pictează cu culori amestecate cu gomă stoarsă din tulpini de plagulas, ca să rămâie veșnic pe ziduri și tot ca să rămâie veșnic statuia, se sculptează în blocuri de granit tare.

Dar credința lor de *veșnicie* ia formă monumentală, când e vorba de veșnicia sufletului, de o viață fără sfârșit în livada Ialu, unde domnește Oziris. Pentru a câștiga această veșnicie de viață, se închină ei zeilor și ridică statuia cu chipul ce oamenii l-au avut în viață pentru a servi drept locuință sufletului ce poate a eșit din momie și ar putea să se rătăcească.

Sufletul va recunoaște însă omul pe care l-a animat în viața de toate zilele și va intra în blocul de marmoră, ferit de distrugere sau de putreziciune.

Iată pentru ce mi-a trebuit o inimă păgână și o credință păgână. Eu trebuie să cred că un suflet sălășluește în fiecare din aceste statui, trebuie să cred că figura în piatră a Faraonului și chiar toate aceste statui au încă putere de a deslănțui după voia lor foamete, războaie sau belșug, pentrucă eltfel de ce așa mai sta în mijlocul acestor mii și mii de statui, mari și mici, imense și mijlocii, în picioare sau în genunchi, stăpânite toate de frica morții? E o părere sau încep să cred cu adevărat că în fiecare bloc de granit palpită și trăește o inimă bătrână de cinci mii de ani și că după tictacul inimii lor, începe să alerge și a mea?

...Mi-e frică de ei toți și de viața din ei. Mi-e frică de imobilitatea lor și mă cutremur de judecata lui Oziris, care ține balanța pe palme. Il ocolesc pe el umblând în vârful picioarelor și mă îndrept să cer indulgența Zeiței Isis, care cu capul întors și ochii închiși, nu va ști nici măcar că mi-am oprit pașii lângă ea...

(Va urma)

COMISIUNI ROMÂNE DE STUDII IN GERMANIA ŞI ITALIA

Guvernul a luat hotărîrea de a trimite atât în Italia cât și în Germania câte o comisiune alcătuită din reprezentanți ai vieții politice, sociale și din diferiți technicieni pentru a studia la fața locului instituțiile național-socialiste și cele fasciste. Comisiunea care va merge în Italia va avea în deosebi însărcinarea de a studia aplicarea practică a corporatismului.

Hotărîrea luată de guvern este determinată de scopul de a cunoaște, prin studiul acestei comisiuni, organizarea practică a instituțiilor fasciste și național-socialiste în vederea adaptării lor la nevoile noastre naționale.

Comisiunile, cari vor fi constituite, în curând, vor lucra după un plan stabilit de mai înainte și lucrările lor coordonate vor servi, la alcătuirea unui ansamblu de informațiuni de o valoare practică imediată.

Hotărîrea aceasta de a se studia rezultatele practice ale celor două regimuri totalitare care dăinuesc în Europa și care au evoluat pe calea unor succese netăgăduite, este desigur bine venită și ar fi trebuit de mult să fie luată. In viața politică cunoașterea realităților este o condiție esențială a unei bune guvernări.

Ignorarea realităților, voită sau din lipsă de prevedere, este dimpotrivă cauza multor surprize dăunătoare, din toate punctele de vedere, oricărui stat.

La noi s'a întârziat poate prea mult pe calea aceasta a necunoașterei realităților politice care se afirmase în diferite țări europene. Politica unei țări trebue să se întemeieze, pe realități și pe cunoașterea lor, chiar și atunci când nu intenționezi să le imiți. Este un adevăr de care ar fi trebuit să se țină seama și la noi ca și în alte țări.

Noul comandant

al gărzii Partidului Națiunii din plasa Blaj

Blaj, 7 August

In prezența d-lui căpitan Matei Ciparîu, comandantul pe județ al gărzilor P. N., s'a ținut ședința comandanților de comune ai gărzilor P. N. din plasa Blaj.

D. căp. Ciparîu a prezentat pe noul comandant de plasă, d. ing. agr. Ioan Gherman.

S'a trecut apoi la ordinea de zi, comunicându-se comandanților de comune noile ordine și îndatoririle ce le incumbă. S'au verificat carnetele de control, dându-se instrucțiuni. S'a expus după aceea activitatea depusă pe luna trecută.

D. Ioan Gherman a mulțumit d-lui căp. Ciparîu pentru încrederea ce i-a acordat și a cerut comandanților de comune să-și facă datoria, spre a putea corespunde cu toții datoriei ce o au față de Rege, Națiuune și față de conștiința lor.

PRINDEREA UNUI HOȚ

Odorhei, 7 August

Plut. Cosma Ioan șeful postului jandarmi Oclamd din județul Odorheiu, după mai multe urmăriri ce a făcut prin păduri, în noaptea de 2-3 August a. c., a reușit să prindă pe hoțul Feher Dumitru din comuna Lueta, evadat în anul 1939 dela închisoarea militară Brașov, și care are la activul său mai multe condamnări.

Hoțul a fost prins în casa țiganului Otves Iosif din Jimbor.

Cu ocazia cercetărilor s'au descoperit în sarcina lui 15 furturi prin spargere în județele Odorhei și Tr. Mare. Avea complici pe Simon Denes și Varodi din Jimbor.

Asupra hoțului s'au găsit 30.000 lei, mai multe haine furate și două pahare de aur, furate dela protopopul ref. din Racoșul de Jos (Tr. Mare) și preotul din Filia jud. Odorhelu.

Hoțul și complicii cu actele dresate au fost înaintați parchetului.

Domnii abonați sunt rugați ca la orice reclamație sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimite eticheta cu care primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviți, la reinoirea abonamentului să lipească pe cuponul mandatului poștal eticheta abonamentului expirat.

CURTEA ADMINISTRATIVĂ

ANULAREA TRECERII EVREILOR LA RELIGIA CREȘTINĂ

In fața completului de vacanță a Curții administrative București, prezidat de d. Alexandru Reus, președintele Curții, a venit eri spre judecare, o acțiune de un mare interes actual.

D. Ștefan Gonda, evreu de religiune mozaică, făcuse declarație în fața ofițerului stării civile al orașului Tg. Săcuesc, că înțelege să treacă la confesiunea creștină reformată. După ce se luase act de această declarațiune printr'un proces-verbal conform regulamentului legii actelor de stare civilă, primăria, primind un ordin al prefecturii că este interzis evrilor să treacă la religia creștină, a anulat procesul verbal de trecere a reclamantului la religia creștină-reformată.

Făcând acțiune la Curtea administrativă împotriva acestei anulări, Curtea a respins acțiunea, considerând că față de decizia ministerului cultelor, care interzice botezul credincioșilor de rit mozaic, în credința creștină, acțiunea reclamantului este lipsită de interes, întrucât, dacă declarația de trecere la religia creștină nu poate fi urmată de taina botezului, schimbarea de religiune nu se poate produce. Pe de altă parte, Curtea a ținut seamă că procesul-verbal prin care se luase act de declarațiunea părții nu cuprindea toate elementele cerute de art. 44 din regulamentul actelor de stare civilă, nefiind menționate datele actului de naștere și actului de căsătorie pe care reclamantul nu le prezentase.

REGIMUL CONSTRUCȚIILOR LA SATE

Aceiași Curte a dat o altă decizione de interes general:

Inginerul Alfred Nicolau, din com. Ghimpați (Vlașca), a introdus acțiune cerând anularea autorizației de construcție dată de primăria Ghimpați, vecinului său A. Contineanu. In susținerea acțiunii se plângea că această autorizație a fost dată fără o cerere scrisă din partea proprietarului și fără să poarte semnătura primarului.

In rezolvarea acestei acțiuni, Curtea a stabilit că regimul construcțiilor la sate este supus dispozițiunilor regulamentului din 14 Iunie 1894 pentru alinierea satelor și construirea locuințelor țărănești, potrivit căruia nu este necesară formularea unei cereri scrise, însă proprietarul este obligat ca înainte de a construi orice fel de clădiri (case, coșare, grajduri, hambare, etc.) să înștiințeze verbal pe primar, care împreună cu un membru al comisiunii de supraveghere (prevăzută la art. 19 din regulament și compusă din primar, notar, învățătorul și trei fruntași din sat) sunt îndatorați să determine pe teren, așezarea construcției și alinierile ce trebuesc respectate. In fapt însă, constatând că în speță nu s'au respectat dispozițiunile acestui regulament, eliberându-se autorizația fără ca membrii comisiunii de supraveghere să fi fixat în prealabil așezarea clădirii pe teren, Curtea a admis acțiunea și a anulat autorizația dată fără respectarea regulamentului din 14 Iunie 1894.

Isprava unor paznici

Arad, 6 August

Zilele trecute, soldatul Ioan Dârlău a fost trimis de unitatea sa la o altă unitate, cu o misiune oare care. Soldatul, pentru a scurta drumul, s'a apropiat și apoi a intrat pe un câmp sămânat cu pepeni, voind să întrebe pe paznici, care e drumul cel mai scurt pentru a ajunge la un anumit punct. Paznicii, Iosif și Ioan Agocsi, fiul și tatăl, fără a mai aștepta întrebările soldatului, l-au atacat, sub pretextul că a voit să fure pepeni. Primul a lovit tânărul Iosif Agocsi, cu o măciucă de lemn, care a rupt urechea soldatului. A sărit și Ioan Agocsi, și apoi, amândoi a continuat să lovească în soldatul care pornise la fugă. Și l-au tot lovit, pe unde au nimerit, până ce soldatul a căzut la pământ, în nesimțire. Abia atunci l-au lăsat în pace.

Soldatul și-a revenit într'un târziu și s'a târât până la unitatea sa, de unde a fost transportat la spitalul militar, unde s'a constatat că are ambele maxilare rupte, o ureche lipsă, de asemeni dinții din gură, câteva coaste rupte. Fața îi este numai carne vie. In general, starea sa este extrem de gravă și nu se știe dacă va mai scăpa cu viață.

Cei doi agresori au fost arestați de autoritățile militare.

Arestarea unui escroc din comuna Macea-Arad

Arad, 6 August

Tânărul Ștefan Săbău din comuna Macea, nemulțumit, se vede treaba, cu câștigul ce i-l asigura o misiune primită din partea unei autorități, a început să terorizeze locuitorii și în special pe cei de naționalitate germană, cerându-le diferite sume de bani pentru a nu-i denunța pentru vini imaginare. Faptele fiind descoperite, a fost arestat și înaintat parchetului.

Buletinele de populație ale locuitorilor din Basarabia și Bucovina de nord sunt anulate

Un comunicat al ministerului de interne

Ministerul internelor face cunoscut următoarele:

1. Buletinele de populație și în general toate actele de identitate eliberate de autoritățile române dela 1918 și până la 28 Iunie 1940 locuitorilor originari din Basarabia și Bucovina de Nord, sau cari au locuit în aceste regiuni, se anulează.

2. Toți posesorii de asemenea acte, cari se găsesc în prezent pe teritoriul țării, sunt obligați ca în termen de 48 ore dela publicarea prezentului comunicat, să se prezinte autorităților polițienești și administrative respective pentru preschimbare.

Două procese interesante la Botoșani

După zece ani, o bandă de tâlhari urmează a-și primi pedeapsa

Botoșani, 7 August

La tribunalul local, s. I-a, urmează să se înfățișeze (nu pentru prima oară!) o numeroasă bandă de hoți și spărgători cari, mai bine de zece ani, a dat de lucru organelor de urmăriri și a băgat spaima în locuitorii satelor din județul nostru și în special în cei din: Lunca, Albești, Todireni, Hlipiceni.

Voluminoasele dosare ale acestei bande conțin o seamă de amănunte cari ies din comun.

Astfel, după vre-o 10 ani de cercetări și urmăriri, abia în 1935 — și atunci datorită unei fericite întâmplări — jandarmii postului Albești, cu colaborarea celor din Hlipiceni, Todireni și Lunca, au reușit să-l aresteze pe un oarecare: *Gheorghe Domnica Burghelea*, originar din Tg. Sulița, cu domiciliul ultim în... închisoarea din Suceava.

IDENTIFICAREA COMPLICILOR

Supus unor minuțioase cercetări, numitul a sfârșit prin a mărturisi că, împreună cu Ion Paraschiv din Lunca (Albești) l-au jefuit, mai întâi, pe comerciantul Emil Botez din Hlipiceni, de o mare cantitate de tutun, țigări și timbre, precum și de coloniale în valoare totală de peste 100.000 lei.

Prinsul în capcană a arătat că, odată pornind pe drumul furtișagurilor, a continuat și rând pe rând și i-a luat drept tovarăși, tăinuitori, iscoditori sau vânzători de „ponturi" pe: Pintilie Ivan din Cristești, D. Uriniuc zis Nichitoaei din Hlipiceni, Const. D. Bejan din Todireni, Alecu Alexa zis Matei din Todireni, Th. C. Leonte din Albești, Gh. Toma zis Gavril și Ion Paraschiv din Lunca, Panaite Roman Grosu din Uriceni, Ilie Gh. Grigoriță din Hlipiceni, Gh. Ariciuc și Ion Gh. Ariciuc, din Flămânzi, Const. Lazăr zis Anania din Sulița, Gh. Const. Timofte din Lunca, T. A. Gafiței din Comândărești, Gh. D. Păduraru din Lunca și Alex. N. Andrei din Albești.

Unul după altul au fost arestați și au trecut pela postul de jandarmi, parchet, cabinetul de instrucție, închisoare pentru ca în cele din urmă să fie aduși toți în fața tribunalului pentru a da socoteală de toate fărădelegile.

PARADA VICTIMELOR

In cei zece ani de tâlhării, numeroase și nefericite le-au fost victimele.

Dintre ele, citâm numai o parte: Ștefan Ionescu, pensionar din Cotnari, Șmil Heinrik, comerciant din Frumușica, Moise Gotesman din Drăcșani, Strul Bercovici (Sulița), Ion Crapciuc (Lunca), Const. Pascariu (Răchiți), I. Pasniciuc (Coșula), Gh. Arpinte (Copălău), Paraschiva Crudu (Flămânzi), Leonte Nastase (Albești), Ruxandra Crudu, C. Honciuc ș. a.

Aceștia de mai sus, s'au constituit, toți, părți civile în proces.

*

In timpul cercetărilor, o seamă dintre bănuiți au fost scoși din cauză printre cari: Ion Gh. Ariciuc, C. Lazăr, Gh. Timofte, T. A. Gafiței, Gh. D. Păduraru și Alex. N. Andrei, iar unul dintre ei Pintilie Ivan, a murit într'un accident, înecat în Siret.

Soluționarea acestui proces este așteptată cu o vie nerăbdare, mai ales de lumea satelor cari au suferit depe urma inculpaților de azi.

*

Alt proces demn de cunoscut și care dă prilej de reflecții este următorul:

Mai anul trecut, în Iunie, săteanul Ion Dolineanu se întorcea acasă, la Gorbănești.

Pe șoseaua dinstre Sulița, în dreptul păduricei Rediu, a fost ajuns din urmă de sătenii Iordache și Gheorghe Russu cu cari, nu cu mult timp înainte, stătuse la o cârciumă din barieră și băuse rachiu. Din vorbă în vorbă, s'au luat la ceartă din pricina unei biciușe pe care frații Russu pretindeau că le-a luat-o Dolineanu.

La un moment dat însă, acesta din urmă, a scos o baionetă de subt coviltirul căruței încercând să-i lovească.

Frații Russu, amândoi — voinici unul și unul — au tăbărât asupra lui, l-au bătut crunt, apoi au luat-o, pe jos, spre Bălușeni. Pe drum au fost însă ajunși de victimă, care i-a amenințat că-i reclamă jandarmilor.

Frații Russu — îngrijorați — i-au propus atunci să renunțe la reclamație și să primească, drept despăgubire pentru cele pătimite, 500 lei.

Au rămas înțeleși, dar după vre-o săptămână, frații Russu s'au pomenit chemați la postul de jandarmi din Gorbănești, apoi la cel din Stânceni pentru a da lămuriri asupra „furtului" de 4600 lei săvârșit asupra lui... Ion Dolineanu.

Cazul e acum pendinte la tribunal.

Serbarea din comuna Tâmboești (R.-Sărat)

7 August

Astăzi în com. Tâmboești s'a înfățișat a serbare a tineretului de acolo.

La ora 4 d. a. o ceată de călușari, a primit la marginea satului pe d. colonel Stănculescu, prefectul județului.

D-sa s'a prezentat autorităților și locuitorilor, dând mâna cu fiecare. Serbarea a început cu un inimos cuvânt a d-lui dr. *Tvetanov*, președintele căminului „Vulturul", după care corul mixt a cântat „Imnul Regal".

D. *Virgil Ivănescu*, directorul căminului a relevat rostul serbării și încadrarea așezământului, în aspirațiunile noui, ale țării

Corul a cântat apoi aria „Lopătarii", iar fetele au executat admirabil și cu multă îndemânare o serie de jcuri naționale. D-ra El. Mărculescu a cântat solo „Frunză verde de Trifoi" și „Pe Mureș", stârnind unanime admirații. D-nii Spânoiu și C. Pârvulescu și d-ra D. Mărculescu au recitat versuri.

Elevul *Gigi Asănachescu* a arătat cu date istorice drepturile noastre asupra Basarabiei și Bucovinei.

Asistența a păstrat apoi un minut de reculegere.

A vorbit după aceea d. colonel *I. Stănculescu*, prefectul județului elogiind tineretul local și arătând drumul pe care trebue să meargă.

S'a reprezentat apoi piesa de teatru „O scrisoare pierdută" de I L. Caragiale de către elevii cursului secundar.

S'au remarcat: Titi Lazăr (Trahanache)), Dragomirescu (Cetățeanul turmentat), Gigi Asănachescu (Ghiță) I. Priftis (Cațavencu), C. Zaharia (Dandanache), Lenuța Mărculescu (Zoe), etc.

Serbarea s'a terminat la ora 8 cu corul „Stingerea".

A urmat, apoi în salanele școalei primare din Slimnic, o horă românească, unde s'a petrecut într'o frăție și însuflețire românească până la ziuă.

Din asistență am remarcat: familia pr. Gazdaru, pr. Popovici, Asănachescu înv, C. Ivănescu înv., Geolă, Lică Ivănescu, Stănescu, Mihalcea, Dragomirescu, Ghiță Callanu, Cârjan notar d-na dr. Tvetanov Bogza, d-na Nițulescu, d-na Paaschivescu, L. Covăcescu, etc.

Biserica și Școala

CALENDAR

Sf. mucenic EVPLU

A trăit pe vremea împăratului Dioclețian, care a fost cel mai mare, dar și cel din urmă prigonitor al creștinilor. De loc era din Sicilia, o insulă așezată la Sudul Italiei și aproape lipită de ea.

Răuvoitorii l-au părît cârmuitorului insulei că mărturisește pe Hristos și nu dă cinstea cuvenită zeilor, ocărând jertfele ce li se aduc.

La întrebarea ce i s'a făcut și la îndemnul de a-și lepăda credința, sfântul Evplu a răspuns cu hotărîre: Nu. Pentru aceasta fu mai întâi legat cu mâinile și cu picioarele la genunchi și apoi spânzurat așa la un stâlp în văzul lumii. Fiindcă rămase statornic, i-au sdrelit mâinile și picioarele cu niște ciocane grele de fier și apoi l-au băgat în temniță.

Aici sfântul făcu neîncetate rugăciuni pentru mântuirea sufletului, iar lângă el se ivi un izvor cu apă limpede din care sfântul își răcorea trupul ostenit de munci.

Chinuitorii s'au necăjit tare de acest sfârșit și de aceea l-au scos afară din temniță, i-au trecut prin urechi țepușe de fier înroșite și apoi i-au tăiat capul.

Toate aceste chinuri le-a primit sfântul cu răbdare, lăudând pe Dumnezeu și bucurându-se că l-a învrednicit de o astfel de cunună.

C. D.

SF. SCRIPTURĂ

Matei XIV, 14-21

„Și eșind Iisus a văzut norod mult și i s'a făcut milă". Expresia ne înfățișează icoana mulțimii oamenilor, prezenți, în jurul lui Iisus, ascultându-L, dar și icoana mulțimii de oameni de peste veacurile trecute, cari au simțit nevoia de milă, și veacurile viitoare, cari vor simți nevoia de milă.

Mulțimile veacurilor au întâmpinat obstacolele naturale ale pământului, cari au fost destule piedici și au creat suferințe; au întâmpinat obstacole dela alte mulțimi, constituite, cu cari au avut neînțelegeri și răsboaie și deci, alte soluri de suferințe.

In sânurile acestor mulțimi s'au ridicat singurății oameni, indivizii, cari și-au creat mereu necesități și trebuințe și s'au supralicitat într'acestea, creînd suferințe mulțimilor pe cari le compun.

Obstacolele naturale, conflictele dintre mulțimi, acaparările egoiste ale oamenilor singuriți și satisfacerea trebuințelor materiale la maximum, a unora, în detrimentul altora, feluritele greșeli și abateri, aducând suferința, ca o consecință naturală au adus și boalele.

Deci a văzut Iisus norod mult și i s'a făcut milă și a tămăduit bolnavii lor.

A văzut Iisus, peste veacurile tecute și viitoare, norod mult, desorientat și în luptă cu obstacolele, i s'a făcut milă și a tămăduit bolnavii lor.

De și-ar face și astăzi Iisus milă de noroade, cari sunt în războaie unele cu altele, de și-ar face milă de desorientații, arbitri ai popoarelor, cari au părăsit pe Dumnezeu și să tămăduiască conceptiile lor și să-i însănătoșeze în a crede, că mila pe care o are Dumnezeu față de lume, aceia și între oameni trebuie să facă trăsătura de unire între clasele sociale și aceia trebuie să se întâlnească, la unul față de altul și la toți față de toți, ca un produs al dragostei creștine.

Dacă în trecut, primitorii învățăturii lui Iisus Hristos au aplicat în fapte cuvintele lui Iisus: „I s'a făcut milă de popor și a tămăduit bolnavii lor" și și-au dat tot avutul, din milă, pentru înlăturarea suferinții mulțimii, creînd spitale și în preajma lor imediată biserici, ca semn al izvorului faptei lor din credință (exemplu pentru aceasta pomenim despre Spiridonie, așezământ durabil, ilustrând bogăția sufletească creștină), apoi mila aceasta să sălășluiască și între clasele sociale și cei mai învățați să fie și cei mai buni creștini și milă să aibă de mulțimile neînvățate și din această milă să isvorască tămăduirea asperităților, înfrânându-se poftele prea mari ale unora, lăcomia și egoismul altora, și împlinind din milă, printr'o dreaptă chibzuință, lipsa celor mai mulți.

„Milă îmi este de popor" a zis Iisus Hristos și le-a tămăduit bolnavii, dar pe acest popor l-a și săturat, că flămând era. Lumea aceasta care suferă de atâtea necazuri trebuie tămăduită și săturată, spiritualicește, orientată, am zice, și de împlinit cele de lipsă ale ei printr'un drept arbitraj și chibzuită chivernicească.

Pentru că cei mulți au nevoie de îndrumare, milă și saturație, iată dece se accentuiază, tot mai mult, grija pentru totalitate, cu tendința de a se pune neîntârziat, la temelia oricărui așezământ de organizarea mulțimilor, învățătura creștină.

„Milă voiesc și nu jertfă", a zis Iisus.

Doamne, trimite-ne mila Ta, căci, dacă nu greșim, jertfe am făcut prea multe și grele și vom face încă.

Preot GAVRIL NICULIȚA
Liteni, jud. Baia

Pagini de istorie școlară

de CONSTANTIN KIRIȚESCU

Oamenii de acțiune pun rare ori mâna pe condei. Acest lucru e adevărat mai ales la noi în țară, din care pricină genul memorialistic e foarte sărac. In special avem puține scrieri asupra sforțărilor făcute pe terenul învățământului. Să fie oare modestia autorilor ori neantul înfăptuirilor ce ar putea fi înfățișate ca alcătuind un sistem?

Operele de acest fel pot fi numărate pe degete. In primul rând este „Raportul către Rege" al lui Spiru Haret, din 1904. Expunerea magistrală „monumentum aere perennius" în care marele om de școală arată în limbagiul său sobru mulțimea enormă a realizărilor din răstimpul a două ministeriate, dela legile organice până la mărunțele măsuri administrative, care au dat o față nouă școalei românești. Mult mai târziu, d. P. P. Negulescu a adunat într'un volum proectele d-sale, pe care n'a avut răgazul să le transforme în legi — unele rămase chiar în faza de simple schițe. Precedate de o interesantă prefață, ele desvăluesc o concepție unitară și alcătuesc un prețios material de consultare.

Epoca după Unire aparține d-lui dr. Angelescu; d-sa a fost ministru al instrucțiunii în patru rânduri, însumând zece ani de conducere a școalelor. Temperament dinamic fecund în inițiative și energic în realizări, a desfășurat o activitate multilaterală, îmbrățișând totalitatea problemelor spirituale și materiale ale învățământului în perioada cea mai grea și importantă care a urmat Unirii. De curând, d-sa a dat la lumină o largă expunere sintetică a activității d-sale de organizare a învățământului în timpul dela 1918—1928, când, cu mici întreruperi, a stat aproape permanent în fruntea școalelor, și apoi de la 1933—1937. A fost perioada constructivă a instituțiilor școlare, așa cum le-a conceput ministrul și cum a avut răgazul să le realizeze. D-sa ne făgăduește și o a doua parte a lucrării — dela 1937 încoace — în care nu e greu să ghicim că vom găsi analiza critică a schimbărilor ce s'au adus operii domniei sale.

Expunerea d-lui dr. Angelescu, formând un articol de 80 de pagini din „Revista generală a învățământului", cuprinde un bogat material de idei, fapte și date statistice. Este o pagină importantă din istoria învățământului nostru, scrisă chiar de făptuitorul ei, isvor de mâna întâia pentru orice cercetător al istoriei școalelor și de inspirație pentru oricine se va încumeta să lucreze în acest ogor — atât de fertil, când coarnele plugului se găsesc în mâini de muncitor inimos și dibaciu.

Din această operă de creație ce îmbrățișază toate treptele și categoriile de învățământ, se reliefează în deosebi dragostea pentru învățământul primar și cel profesional-practic. Și cu drept cuvânt, căci ele sunt cele mai legate de problemele politice și sociale ale țării noastre. Mărturisesc că m'a impresionat mai ales sforțarea în favoarea învățământului profesional, în tratarea căruia technicianul școlar a mers mână în mână cu omul de stat, pentru a da problemei toată importanța ce i se cuvine.

Concepțiile politice din zilele noastre au împrospătat și dat un avânt nou principiului Statului național. Dar un stat nu este național numai prin preponderența numerică a elementelor ce aparțin rasei autochtone, dar în acelaș timp prin stăpânirea de către aceasta a bogățiilor țării și a instrumentelor de producție a lor. Noțiunea de „populație activă" introdusă de statistica științifică modernă, și determinarea ei cantitativă, vin să dovedească dacă un stat își merită cu adevărat calificativul de „național".

Or, în privința aceasta, Statul nostru se înfățișează cu o deficiență îngrijorătoare.

Dacă plugăria este în mâinile Românilor, industriile, meseriile, comerțul sunt stăpânite de străini și minoritari. Aceasta este și pricina aspectului pestriț al orașelor. Nu va exista o viață urbană românească, câtă vreme întreprinderile mari și mici, precum și mâna de lucru, nu vor fi românești. Românizarea orașelor, aceste centre de propulsiune a vieții publice, stă în legătură cu crearea unei puternice clase industriale și comerciale românești, iar aceasta nu se poate pregăti decât în școalele de învățământ practic.

Citirea documentatului studiu al d-lui dr. Angelescu proectează o lumină tristă asupra acestui capitol. Aflarea d-sale în fruntea ministerului școalelor, însemnează o sforțare puternică pentru desvoltarea învățământului practic, exprimată prin înmulțirea școalelor de meserii și comerciale, precum și a ajutoarelor de studiu acordate școalelor; plecarea domniei sale însemnează un regres: școlile se desființează, ajutoarele bănești se suprimă. Așa, de pildă, dela 1919 la 1928 școlile practice de stat au crescut dela 119 la 434, pentru ca dela 1928 la 1933 să scadă dela 434 la 259; și așa mai departe. Este adevărat că anii 1928—1933 coincid cu epoca celei mai mari crize economice și financiare prin care a trecut statul nostru; că dureroase amputări au fost necesare pentru restabilirea echilibrului. Dar, într'un organism bolnav, care trebue salvat, sunt organe care nu trebuesc în niciun caz să fie sfârticate de cuțitul operatorului. Acestei categorii îi aparțin școlile practice profesionale. Nici chiar pretextul unei inzestrări necomplecte, ori a unor efective slabe, nu trebue invocat pentru a legitima desființarea unor școli de acest caracter.

O școală este un drapel de raliare, o trâmbiță de chemare. Chiar dacă la început are lipsuri, ea trebue păstrată și întărită, pentru a deștepta interese încă nelămurite, pentru a-și putea afirma mai târziu menirea și a promova o trebuință culturală și națională.

O politică școlară, care satisface un program cerut de interesele mari ale neamului, trebue urmărită cu fermitate și consecvență pe linia ei dreaptă, fără zigzaguri ori dări înapoi. Accidentele bugetare trecătoare, și cu atât mai puțin considerațiile personale, nu trebue să întârzie sau să anuleze o astfel de acțiune, fără riscul de a fi considerată ca un păcat împotriva neamului.

Nu știm cum se va putea justifica de cei în drept acest regres al învățământului profesional

Memoriul d-sale, sub forma lui sobră și obiectivă, este în acelaș timp un rechizitoriu care condamnă anumite greșeli comise în trecut pe seama marilor noastre interese naționale, dar trebue privit mai ales ca un avertisment pentru ca astfel de greșeli să nu se mai întâmple în viitor.

LĂSAȚI COPIII SĂ SE ROAGE!

O personalitate clericală cu rosturi adânci în viața ortodoxismului din Banat, ne trimite o întâmpinare referitoare la dispoziția Sfintei Patriahii și a ministerului cultelor de a se ține bisericile deschise toată ziua.

„E foarte bună măsura — scrie venerabilul slujitor al Bisericii bănățene, dar trebue să se deschidă și sufletele ca să primească harul, pacea Mântuitorului și pe Hristos Insuși.

„Să se deschidă bisericile, dar să se deschidă mai întâi inimile din împietrirea nepăsării și orbirii noastre. Să vină să se roage sub privigherea și laolaltă cu preoții, copiii care au părinții pe zonă și părinții copiilor de pe zonă. Trebue să ne întoarcem cu toții la adevărata credință către Mântuitorul Hristos, către Dumnezeu Atotputernicul și către Prea Sfânta Fecioară Maria prin cântări și rugăciuni de mare umilință pentru țara noastră și pentru întreaga omenire".

Și scrisoarea sfârșește cu această îndrumare.

*„S'ar impune ca în zilele cultului nostru ortodox, adică în fiecare Luni, Miercuri și Vineri, toată suflarea să laude pe Domnul câte un ceas dimineața și seara. Aceste rugăciuni să fie făc